

წარმატებული ინვესტირების ზოგიერთი პრინციპი

მალხაზ ცისკარიშვილი,
ტექნიკის მეცნიერებათა აკადემიური დოქტორი
მარიამ ცისკარიშვილი, სტუ-ს დოქტორანტი

XX

თავისუფალი საბაზრო ეკონომიკის ნებისმიერ ქვეყანაში, ნებისმიერი ადმინისტრაციული გარემო, ნებისმიერი მონოპოლისტური საბაზრო სივრცე, ნებისმიერი სამართლებრივი სირთულე, უძლურია საზოგადოების შემოქმედებითი საქმიანობის წინაშე, უძლურია ჩაკლას ადამიანში გამდიდრების და ეკონომიკური კეთილდღეობის სურვილი. იმპერიულმა სახელმწიფოებმაც კი ვერ შეძლეს ადამიანში მეწარმეობითი უნარის აღმოფხვრა. მიგვაჩნია, რომ რაგინდ რთული ეკონომიკური გარემო იყოს, თუ ადამიანი ფლობს ბიზნესის წარმოებისათვის აუცილებელ უნარებს, მას აქვს შანსი მიაღწიოს გარკვეულ ეკონომიკურ წარმატებას.

ნებისმიერი ბიზნესწამოწყება დაკავშირებულია საინვესტიციო პროცესებთან, რომლის სწორად წარმართვაზედაც დამოკიდებულია ინვესტირებული კაპიტალის მოგებით დაბრუნება ანუ მთლიანად ბიზნესის წარმატება.

ინვესტიცია არის კაპიტალის ისეთი დაბანდება, რომელიც გათვლილია პერსპექტივაში ბევრად მეტი მოგების მიღებაზე ან საინვესტიციო ობიექტის ღირებულების შენარჩუნება-ამაღლებაზე.

ზოგჯერ ინვესტიციას განმარტავენ როგორც ფულის გამოყენებას, კიდევ უფრო მეტი ფულის მისაღებად ან კაპიტალის ღირებულების გასაზრდელად.

ინვესტიცია როგორც არ უნდა განვმარტოთ, ცხადია, მისი შინაარსი ამით არ შეიცვლება. შინაარსობრივად კი იგი ისეთი ეკონომიკური პროცესია, რომლის დროსაც წინასწარ ცნობილი ან გამოთვლილი რისკის ფონზე, საინვესტიციო ობიექტზე ხდება ისეთი ფინანსური დაბანდების განხორციელება, რომელიც ინვესტირების მიზნიდან გამომდინარე, ან ამ ობიექტის საბაზრო ღირებულებას ზრდის სრულიად გარკვეული სტრატეგიული მიზნის მისაღწევად, ან გარკვეული პერიოდის შემდეგ ინვესტორს უბრუნდება გაცილებით დიდი ფულის მასა, ვიდრე ინვესტირებაში დააბანდა.

ინვესტირების პროცესი გარკვეულ წინასწარ გათვლილ რისკებს უკავშირდება, აქედან გამომდინარე არსებობს იმისი ალბათობაც, რომ ინვესტორმა მოგების ნაცვლად ნახოს ზარალი. იმის გამო, რომ შეუძლებელია ყველა იმ გარემოებისა და საფრთხის გათვალისწინება, რომელიც ინვესტირების პროცესს

თან სდევს (რეალობა სავსეა მოულოდნელობებით), რაც ინვესტორისათვის არცთუ ისე იშვიათად უარყოფითი სიურპრიზებით მთავრდება. ცხადია, მხოლოდ ისეთი ინვესტიცია ბრუნდება მოგებით, რომელიც რაციონალურად არის გათვლილი. სწორედ წარმატებული ინვესტირების შედეგია ქონებისა და ზოგადად სიმდიდრის დაგროვება.

ადამიანთა დიდი უმრავლესობა ოცნებობს გამდიდრებაზე, მაგრამ მხოლოდ მათი 10%-მოქმედებს გონივრულად და აქტიურად, დანარჩენ 90%-ს კი უბრალოდ უნდა მდიდარი იყოს და ელოდება როდის გაიხსნება ზეცა. რა თქმა უნდა, ჩვენი ყურადღებაც იმ აქტიური 10%-ისკენ არის მიმართული იმისი დიდი სურვილით, რომ ყოველი საქმიანი მცდელობა მაღალი გარანტიით დასრულდეს წარმატებით.

თუმცა უნდა გვახსოვდეს, რომ სტატისტიკა მეტად საგაღალოა, რადგან ყოველი 100 გამდიდრების მცდელობიდან, მხოლოდ ერთი-ორი გვირგვინდება წარმატებით. ადრე ეს ციფრი კიდევ უფრო მცირე იყო, მაგრამ საინფორმაციო ტექნოლოგიების განვითარებამ, გამდიდრების მცდელობათა დადებითი შედეგები გააორმაგა. დღეს ინტერნეტის საშუალებით ხელმისაწვდომი გახდა ისეთი ინფორმაციის მოპოვება, რაზედაც სულ ათიოდე წლის უკან ოცნებაც კი არ შეიძლებოდა. ინფორმაცია საშუალებას აძლევს ბიზნესმენს, ისე შეადგინოს სამოქმედო პროგრამა, რომ მაქსიმალურად გაითვალისწინოს მოსალოდნელი საფრთხეები და წარმატებით განახორციელოს შემუშავებული ბიზნესგეგმა, უფრო სწორად კი მაქსიმალურად მიუახლოვდეს დასახულ მიზანს სერიოზული დანაკარგების გარეშე.

გამდიდრების სურვილი დაკავშირებულია და აუცილებლად ითვალისწინებს ინვესტირებას ეკონომიკის რომელიმე მიმართულებაში. გამდიდრების სურვილი და ინვესტირების პროცესი ურთიერთშექცევადობით ხასიათდება. არ არსებობს ინვესტირება დადებითი ეკონომიკური შედეგის (კაპიტალის ზრდის ანუ სიმდიდრის მატების), დადგომის სურვილის გარეშე და არ არსებობს გამდიდრება (მხედველობაში გვაქვს ფინანსურ-ეკონომიკური სივრცე და არა ანდერძით მიღებული მემკვიდრეობა ან ლატარიაში მოგება) - ინვესტირების პროცესის განხორციელების გარეშე.

წარმატებული ინვესტირებისათვის პროცესის თავისებურება, აუცილებლად ითხოვს სახსრების დაბანდების განსაკუთრებული უნარ-ჩვევების ფლობას, როგორც ფიზიკური ასევე იურიდიული პირებისაგან. სახსრების მართივი, პრიმიტიული დაბანდება საქმეში ძირითადად ილბალზეა დამოკიდებული და იგი ემსგავსება ლატარიის ალბათურ შედეგს, მოულოდნელი მოგებით ან ასეთივე ზარალით.

ის, ვინც ელემენტარულად მაინც არის გარკვეული საინვესტიციო პროცესებში, დაბანდებისას ლატარიის პრინციპს მთლიანად გამოირიცხავს და ძირითადად მეცნიერული ალბათური შედეგებით იფარგლება, რაც იმას ნიშნავს, რომ ამ შემთხვევაშიც არსებობს რისკები, მაგრამ მაქსიმალურად დაზღვეული დამანგრეველი შედეგის დადგომისაგან და მაღალი დადებითი ალბათობით.

ქონების დაგროვებისა და გამდიდრების პროგრამების შემუშავების თვალსაზრისით, მეტად საინტერესო და სასარგებლოა მდიდარი ადამიანების ისტორიის გაცნობა. რადგან იქ ისეთ ბიოგრაფიულ ცნობებს მოვიპოვებთ რამაც შეიძლება წაგვახალისოს და ხელი შეგვიწყოს მიზნის მიღწევაში. როცა ვეცნობით ისეთ ინფორმაციებს როგორიცაა, მაგალითად: ჰენრი ფორდმა, საავტომობილო მრეწველობის უგვირგვინო მეფემ, ნახევარი საუკუნე მოანდომა ფინანსური იმპერიის შექმნას. როგორღერის ოჯახმა საკუთარი ფინანსური იმპერიის შესაქმნელად რამდენიმე ათეული წელი დახარჯა. ჯორჯ სოროსმა ორი ათეული წლის ინტენსიური შრომით მიაღწია ფინანსურ წარმატებას. პოსტინდუსტრიულ ერაში 1990 წლიდან 2000 წლამდე სულ რაღაც ერთ ათეულ წელიწადში სერიოზულ ფინანსურ წარმატებას მიაღწია ბიძინა ივანიშვილმა. ინფორმაციული ერას გარიჟრაჟზე კომპიუტერული პროგრამების I -ის შემქმნელმა ბილ გეითსმა საკუთარი ფინანსური იმპერია 23 წლის ასაკში შექმნა, ისე, რომ მას კლასიკური უმაღლესი განათლებაც არ მიუღია და მრავალი სხვა, ასეთი და მსგავსი ინფორმაცია ნებისმიერ მიზანსწრაფულ ადამიანზე დადებითად მოქმედებს, რადგან გვმატებს იმის რწმენას, რომ ამას ჩვენც შევძლებთ.

მეტად ხელშესახები ხდება კაპიტალის დაგროვება, როცა გავიგებთ, რომ ინფორმაციულ ერაში სულ უფრო მცირდება მდიდარი ადამიანების ასაკი. ელვისებურ წარმატებას მიაღწიეს მარკ ცუკერბერგმა „ფეისბუქი“-სა და სერგეი ბრინიმ „გუგლი“-ს შემქმნელებმა. დღეს აღარავის უკვირს თუ სკოლის მოსწავლე, მილიონს შოულობს ორიგინალური იდეის რეალიზაციის გამო. გამდიდრების ასაკი სულ უფრო ახალგაზრდადება და სწორედ ეს არის

ინფორმაციული ერას ძირითადი მახასიათებელი.

საყოველთაოდ ცნობილია ისიც, რომ ვისაც სწრაფი გამდიდრება უნდა, ახალი იდეებისადმი გამჭრიახი გონება უნდა გააჩნდეს, უნდა ჰქონდეს უნარი სიახლის აღქმისა და პერსპექტივის შეფასებისა. სხარტად უნდა რეაგირებდეს სიახლეზე და პერსპექტიულ იდეებზე. უნდა ჰქონდეს უნარი, იდეა აქციოს ისეთ მატერიალურ რეალობად, რომელსაც პირადი კეთილდღეობის გასაზრდელად გამოიყენებს. სწორედ ამისთვის არის საჭირო ის აუცილებელი და განსაკუთრებული უნარ-ჩვევების დაუფლება, რომელიც საკუთარი შესაძლებლობების არეალის გაფართოებას შეუწყობს ხელს.

წარმოიდგინეთ, რომ მსოფლიოში დაუთვლელი სიმდიდრე არსებობს საიდანაც ადამიანები იღებენ იმდენს, რამდენსაც მისი შესაძლებლობები იმსახურებს და რაც უფრო ფართო იქნება ჩვენი შესაძლებლობების არეალი, მით მეტი შეგვხვდება ამ სიმდიდრიდან. თუ ჩვენი შესაძლებლობების არეალი მცირეა და ჩვენ არ ვზრუნავთ მის გასაფართოებლად, მაშინ მსოფლიო სიმდიდრიდან იმდენად მცირე ნაწილს მივიღებთ, რომ ეს „დოვლათი“ ვერ გაგვამდიდრებს. უფრო მარტივად რომ ვთქვათ, გამოვიყენოთ ნაპოლენ ჰილის მაგალითი, ავიღოთ წყლით სავსე გრაფინი და ორი ჭიქა. ერთი ჭიქა – გრაფინზე მცირე და მეორე – დიდი. თუ გრაფინიდან წყალს მცირე ჭიქაში ჩამოვასხამთ, ჭიქა გაივსება და წყალი იატაკზე დაიქცევა მანამდე, სანამ გრაფინში წყალი არ გამოილევა. მაგრამ, როცა გრაფინიდან წყალს დიდ ჭიქაში გადმოვასხამთ, გრაფინი დაიცლება ისე, რომ ჭიქა მთელ მის შიგთავსს არათუ უკლებლივ მიიღებს, არამედ ჭიქაში კიდევ დარჩება ადგილი, რომ სხვა გრაფინიდანაც დაიმატოს წყალი მთლიანად შესავსებად. ასევე უნდა ცდილობდეს ყველა, რაც შეიძლება გააფართოოს საკუთარი შესაძლებლობათა არეალი – ანუ იმავე სიახლის მიღების უნარი, მოვლენების განჭვრეტის უნარი, ნებისმიერი საქმისადმი შემოქმედებითი დამოკიდებულების უნარი და ენერგიული საქმიანობის უნარი, რომ უფრო მეტი მივიღოთ მსოფლიოში არსებული სიმდიდრიდან.

თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ზარმაცი, გონება-შეზღუდული და სიახლისადმი ეჭვით განწყობილი ადამიანების გამდიდრების შანსი ნულის ტოლია.

ფიქრობთ, ყველამ უნდა მიბაძოს რობერტ კენედის, რომელიც ამბობს, „ზოგიერთები საგნებს ისეთს ხედავენ, როგორიც ის სინამდვილეშია და მაინც კითხულობენ „რატომ?“, მე კი იმისი მჯერა, რაც არ არსებობს და ვამბობ „და რატომაც არა?“.

ასეთი მსჯელობის შემდეგ, ცხადია, დაისმის

კითხვა: როგორ გავაფართოოთ ჩვენი შესაძლებლობების არეალი? აქ შეიძლება ასეთი ფორმულირება გამოვიყენოთ:

რაც უფრო ფართოა პიროვნების შემოქმედებითი თვალსაწიერი, რაც უფრო მიზანსწარაფული და ენერგიულია პიროვნება, მით მაღალია მისი შესაძლებლობების არეალი და მით მეტია გამდიდრების შანსი.

მე დარწმუნებული ვარ, ვინც ბოლომდე გულდასმით წაიკითხავს შემოთავაზებულ მოსაზრებებს აუცილებლად იპოვის კონკრეტულ სუბიექტზე მორგებულ პასუხს. მანამდე კი ღარიბებისა და მდიდრების ცხოვრებაში, საყოველთაოდ მიღებულ ტერმინოლოგიას გავეცნოთ.

ღარიბი ადამიანების ტერმინოლოგია: „მე ამის უფლებას თავს ვერ მივცემ“, „ეეს მეტად სარისკოა და საშიში“, „მეც რომ ვიკადრო ასე მოქცევა, მეც ვიშოვიდი ფულს“, „რაღა დროს ჩემი გამდიდრებაა, ჩემი მატარებელი კაი ხნის წინ წავიდა, „მე არ მინდა სიმდიდრე, ტკბილი ძილი მირჩევნია“, „ერთხელ უკვე ვცადე, მაგრამ არაფერი გამომივიდა“, „მე ეს არ შემიძლია“, „კარგი ერთი, მაგ საქმიდან არაფერი გამოვა“, „წავგართმევენ, დავგაყაჩაღებენ“, „რა გვეჩქარება, ხვალაც ეს თვეა“ და კიდევ მრავალი სხვა.

მდიდარი ადამიანების ტერმინოლოგია: „და რატომაც არა?“, „ასჯერ რომ დავმარცხდე, ასმეერთედ აუცილებლად გამიმართლებს“, „მე ყველაფრის გაკეთება შემიძლია“, „მატარებლები მიდიან და მოდიან“, „ის, რაც შეიძლება გააკეთო დღეს, არ გადადო ხვალისთვის“, „დრო ფულია“, „დროს უკან ვერ დაბრუნებ“ „თუ რამე შესაძლებელია, მეც შემიძლია“ და სხვა.

ახლა დაუსვით თავს კითხვა, თქვენ რომელი ტერმინოლოგიით სარგებლობთ რეალურ ცხოვრებაში?

უნდა გავითვლიწინოთ, რომ რაც უფრო ნათელია ამ ორ „რეალობას“ შორის განსხვავება, მით უფრო მკვეთრია განსხვავება საბოლოო შედეგებში. რადგან ღარიბი ადამიანების აზროვნებაში პესიმისტური განწყობილებები სჭარბობს, მას უარყოფითი აურის პირობებში უხდება საქმიანობა, რაც უმრავლეს შემთხვევაში ნებისმიერ წამოწყებას მარცხისათვის სწირავს. მდიდრები კი ოპტიმისტური განწყობით იწყებენ საქმეს, დადებითი აურითა და აქტიური მოქმედებით ქმნიან წარმატების საფუძველს.

რაც არ უნდა ხელმოკლეობას განვიცდიდეთ თუ მომავლისადმი ოპტიმისტურ განწყობას არ დავკარგავთ, აუცილებლად მივაღწევთ მიზანს. ამისთვის კი უპირველესად უნდა შევცვალოთ ჩვენი მიერ გამოყენებული

ტერმინოლოგია და იგი უნდა გავხადოთ ოპტიმისტური.

მუდამ უნდა გვანსოვდეს, რომ “წარმატებულ და ხელმოცარულ ადამიანებს შორის ერთადერთი განსხვავება თავდაუზოგავი შრომის სურვილია.” თუ ეს სურვილი თუნდაც წარმატების ზენიტში ყოფნისას გაგვიქრება, ხელმოცარულთა არმიას შევეუერთდებით.

აუცილებელია კიდევ ერთი რამ გავისწინოთ. როცა სოციალიზმის ეპოქაში ვცხოვრობდით, კლასიკური საშუალო ოჯახის სურვილი იყო, რომ მათ შვილს უმაღლესი განათლება მიეღო და მაღალანაზღაურებადი სამსახური ეშოვა, რაც გულისხმობდა მთელი სიცოცხლე თავდაუზოგავ შრომას და სიბერეში ისეთი „დამსახურებული“ პენსიის მიღებას, რომ სიკვდილამდე ადამიანს ოცნებებით ეარსება. მხოლოდ გამონაკლისი ოჯახები ცდილობდნენ, რაც შეიძლება მოკლე დროში ეშოვნათ სიმდიდრე, ნაკლები ემუშავათ და მეტი მიეღოთ, მაგრამ ასეთი სურვილებიც კი კანონსაწინააღმდეგო იყო, მოქმედება კი ისჯებოდა. ამიტომ ხალხი სოციალიზმის იდეით იყო დამუნათებული და მაღალხელფასიანი სამსახური კეთილდღეობის მიღწევის ერთადერთი შესაძლო გამოსავალიც კი იყო იმ პერიოდისათვის.

რაოდენ გასაკვირიც არ უნდა იყოს, საშუალო ოჯახებს მსგავსი სურვილები კაპიტალიზმშიც გადმოჰყვათ, ოღონდ ერთი მცირე განსხვავებით – დღეს ისინი „სტაბილური“ სამსახურის მიღებისთვის ოცნებობენ. გამდიდრებისათვის მცდელობა კერძო, საკუთარი ბიზნესს საქმიანობით ამ შემთხვევაშიც მეორე რიგშია გადაყვანილი და ეს შესაძლებლობა მხოლოდ მაშინ აქტიურდება, როცა ხელი მოეცარებათ სტაბილური სამსახურის შოვნაში. ყოველივე ამით იმას კი არ ვამტკიცებთ, რომ მაღალანაზღაურებადი და სტაბილური სამსახურით, პენსიაზე გასვლამდე, გარკვეული კაპიტალის დაგროვება არ შეიძლება, მაგრამ ეს მეტად ნელი გზაა გამდიდრებისაკენ, ამასთან ნაკლებად საიმედოც და აი, რატომ:

ამერიკული სტატისტიკის მიხედვით სტაბილურად მომუშავე და მაღალანაზღაურებადი სამსახურის მქონე ყოველი 100-ადამიანიდან:

1. 36 გარდაიცვალა პენსიაში გასვლამდე;
2. 34 პენსიაზე გასვლის შემდეგ ცხოვრობს შვილების დახმარების ხარჯზე;
3. 25 საჭიროებიდან გამომდინარე ისევ მუშაობს;
4. 4 შეძლებულად ცხოვრობს;
5. 1 მდიდარია და უზრუნველად ცხოვრობს.

საქართველოში ასეთი სტატისტიკა არ არსებობს, მაგრამ დარწმუნებული ვარ უკეთესი არ იქნება. ეს

სტატისტიკა კი საკვებით ნათლად გვიჩვენებს, რომ მაღალანაზღაურებადი სამსახურის მქონე ადამიანების 36%, რომლებიც ფიქრობენ, პენსიაზე გასვლამდე დააგროვონ გარკვეული კაპიტალი - უბრალოდ პენსიის ასაკს ვერ აღწევენ, ხოლო 59% - სხვადასხვა მიზეზის გამო უზრუნველი სიბერისათვის ქონებას ვერ აგროვებს, მხოლოდ 4 %-ი იქმნის ასე თუ ისე უზრუნველი სიბერის გარანტიას და მხოლოდ 1%-ი ამთავრებს სიცოცხლეს მდიდარი ადამიანის რანგში.

ცხადია, რომ თუ ჩვენ გამდიდრების საკითხს შორეული მომავლისთვის

(პენსიაზე გასვლამდე) დავეგეგმავთ, ადვილი შესაძლებელია, წვალებით დაგროვილი ქონების გამოყენებას ვერც კი მოვესწროთ. არადა ბედნიერება სწორედ ქონების გამოყენებაშია და არა მის ფლობაში. თქმა არ უნდა, რომ უკეთესია გამდიდრების უფრო დაჩქარებულ მეთოდებს ვეზიაროთ და ახალგაზრდობაშივე მოვასწროთ გამდიდრება ან შევეცადოთ გავამდიდრეთ პენსიაში გასვლამდე მაინც. თუმცა ასაკოვანი ადამიანების გასაგებად და მათ გასამხნეებლად მინდა აღვნიშნო, რომ ისტორია ბევრ, სოლიდურ ასაკში გამდიდრებულ ადამიანებსაც იცნობს, მაგალითად: მატონუსირებული სასმელის „რედ ბულის“ მწარმოებელი დიტრიხ მატეშიცი 60 წლის ასაკში გახდა მილიარდერი. იგი 50 წელს გადაცილებული იყო, როცა მარკეტინგით დაინტერესდა და თავდაუზოგავი შრომითა და ძიებით, სულ რამდენიმე წელიწადში მიაღწია წარმატებას. მეტად შთამბეჭდავია დეველოპერ ლუიპატ შარის ისტორია, რომელიც 50 წლის ასაკში გაკოტრდა, მაგრამ სულით არ დაცემულა და ტიტანური შრომის წყალობით 60 წლის ასაკში მილიარდერი გახდა. ჯონ სპერლინგმა 55 წლის ასაკში რადიკალურად შეცვალა ცხოვრების სტილი, თავი დაანება უნივერსიტეტის პროფესორობას და დააარსა კომერციული უმაღლესი სასწავლებელი და 75 წლის ასაკში უკვე მილიარდერი გახდა. თუ ფორბსის ყველა დროის მილიარდერთა სიებს გადავხედავთ, აღმოვაჩენთ, რომ მილიარდერების 10% მდე სოლიდურ ასაკში გამდიდრებული ადამიანები არიან. ამიტომ ამ სიას ათობით ადამიანი შეიძლება მიემატოს, რომლებმაც დაამტკიცეს, რომ:

ერთადერთი განსხვავება წარმატებულ და წარუმატებელ ადამიანებს შორის, არის თავდაუზოგავი შრომის სურვილი.

სიმდიდრის განმსაზღვრელი კრიტერიუმი სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვა მაჩვენებლებით გამოიხატება. ცხადია, საინტერესოა, რა ითვლება სიმდიდრედ საქართველოში. მოქმედი საგადასახადო

კანონმდებლობა ქონების გადასახადით ბევრავს მხოლოდ იმ ადამიანებს, რომელთა წლიური შემოსავალი აღემატება 40.000 ლარს. ანუ, კანონი მიიჩნევს, რომ თუ ადამიანს წელიწადში აქვს 40.000 ლარი შემოსავალი იგი უკვე შეძლებულად ცხოვრობს. ყოველთვიური საარსებო მინიმუმიდან გამომდინარე სიღარიბის ზღვრად ითვლება ერთ ადამიანზე წელიწადში 2000 ლარი შემოსავალი, ხოლო 2000 ლარზე ნაკლები შემოსავალი სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ ყოფნად - ანუ სიღატაკედ ითვლება. არსებული საკანონმდებლო ბაზის მოშველიებით და სხვადასხვა სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით, შეიძლება შემოსავლები ასეთ კატეგორიად დავყოთ:

1. ლატაკი - 2000 ლარამდე წელიწადში, მოსახლეობის 20%-მდე;
2. ლარიბი - 2000-6000 ლარამდე წელიწადში, მოსახლეობის 25%-მდე;
3. საშუალო ფენა - 6000-15000 ლარამდე წელიწადში, მოსახლეობის 30%-მდე;
4. შეძლებული - 15000-40000 ლარი წელიწადში, მოსახლეობის 25%-მდე;
5. მდიდარი 40000-100000 ლარი წელიწადში, მოსახლეობის 4%.
6. ძალიან მდიდარი - 1.000.000 ლარი წელიწადში, მოსახლეობის 1%-მდე.

თვალშისაცემია განსხვავება ლარიბ-ლატაკთა და მდიდარი ადამიანების შემოსავლებს შორის. მდიდრებსა და ლარიბებს შორის ეკონომიკური უფსკრული ყოველწლიურად იზრდება. როგორც ევროკავშირის ეკონომიკური ექსპერტები კვლევებზე დაყრდნობით ადასტურებენ „...მდიდრები ყოველწლიურად უფრო მდიდრდებიან, ხოლო ლარიბები უფრო მეტად ლატაკდებიან.“ მათ მიაჩნიათ, რომ საზოგადოების ასეთი გათიშვა სერიოზული სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემების დასაწყისია. რაც მთავარია, ეს მონაცემები განვითარებული ქვეყნის ანალოგიურ მონაცემებთან შედარებით მეტად სავალალოდ გამოიყურება. ჩვენებური ძალიან მდიდარი იქაურ საშუალო ფენას უტოლდება, ხოლო ჩვენებური საშუალო ფენა იქაურ ლარიბებში მოიაზრება. ეს იმითიც დასტურდება, რომ საქართველოში წარმოებული მთლიანი შიდა პროდუქტი ერთ სულ მოსახლეზე გადაანგარიშებით 2500 აშშ დოლარს ვერ აღწევს, მაშინ, როცა ეს მაჩვენებელი ნებისმიერ განვითარებულ ქვეყანაში 25000 აშშ დოლარზე ნაკლები არ არის.

თუ თქვენ ძალიან არ გინდათ სიღარიბე და შეეცდებით საკუთარ შესაძლებლობათა არეალის

შეცვლას, მიაღწევთ ობიექტური სამოქმედო გეგმის შედგენას, მიხედვით, რომ წელიწადში პირველი 100.000 ლარის შოვნას ისეთივე ან იმაზე ნაკლები შრომა სჭირდება, ვიდრე ღარიბები 2000 ლარის შოვნისათვის ხარჯავენ და რაც უფრო ფართოვდება თქვენი „რეალობა“, მით უფრო მეტის შოვნას მოახერხებთ და ამისათვის სულ უფრო ნაკლებ შრომას დახარჯავთ. მაგრამ კიდევ ერთხელ ხაზგასმით ვამბობთ, ამისთვის საჭიროა დიდი სურვილი, რომელიც დაგვენხმარება შემოქმედებითი არეალის შეცვლაში, და რეალური სამოქმედო გეგმა. ამ ყველაფრის მიღწევა არ არის მარტივი. ყველაფერი ეს დიდი, ტიტანური შრომის შედეგად მიიღწევა. ნაკლები იშრომოდ და მეტი გამოიმუშავო – ეს ყველა ადამიანის ოცნების საგანია დასაბამიდან დღემდე.

კარგად უნდა შევიმეცნოთ, რომ თუ რეალურ სიმდიდრეს გვინდა ვეზიაროთ, უნდა მივალწიოთ გვერდებს საკუთარი წარმატებული ბიზნესი. სხვის საქმეში თუ დაქირავებული თანამშრომლის მოვალეობას ასრულებთ, რაც უნდა მაღალი ანაზღაურება გქონდეთ, მაინც ვერ მიაღწევთ იმ შედეგებს, რაც თქვენი „რეალობის“ სრულ რეალიზაციას ანუ მიღწეული შედეგებით კმაყოფილებას განგაცდევინებთ.

დავუშვათ ამჯერად იძულებული ხართ ხელფასისათვის იმუშაოთ, მაგრამ თუ გამდიდრება ძალიან გინდათ – თქვენ არ შეიძლება გქონდეთ თავისუფალი დრო. როცა უქმე დღეებში თქვენი მეგობრები დროს ატარებენ, თქვენ უნდა იმუშაოთ საკუთარი ფინანსური გეგმის შედგენაზე. სამსახურიდან თავისუფალ დროს, როცა სხვები ერთობიან – თქვენ, თქვენი ბიზნესის ძიებაში და გეგმების შედგენაში უნდა ათენ-ალამებდეთ. უნდა გამოიმუშაოთ უნარი, რომ თუ არ გაგიმართლებთ ასი მცდელობით, არ დაეცეთ სულით და არ მოეშვათ. ასმეერთე მცდელობა ისეთივე ენთუზიაზმით უნდა წამოიწყოთ, როგორც პირველი. მუდმივად უნდა იყოთ ძიებასა და სწავლაში, მუდმივად უნდა ცდილობდეთ თქვენი მსოფლმხედველობის გაფართოებას და არ უნდა გაშინებდეთ სიახლეები.

მდიდრები ამბობენ: „მთელი ცხოვრება ასწავლო ადამიანებს, იმუშაონ გამომუშავებული ანაზღაურების მისაღებად, ნიშნავს იმას, რომ ასწავლო მათ მთელი ცხოვრება იყვნენ კარგად ანაზღაურებადი მონები“.

ითვლება, რომ გამომუშავებული შემოსავალი – ის მოგებაა, რომელშიც დიდ შრომას დებ, მაგრამ ძალიან ცოტას ღებულობ. ამასვე ამტკიცებს კმარქსი „ზედმეტი ღირებულების თეორიაში“.

მეტად საინტერესო პერსპექტივები გამოჩნდება

თუ შევეცდებით და სწავლა-განათლებას ახლებურად შევხედავთ. განათლება არ უნდა ნიშნავდეს ისეთ შესაძლებლობათა შეძენას, რომ მთელი ცხოვრება თავაულებლად ვიმუშაოთ ლუკმა პურის მოსაპოვებლად, არამედ იგი უნდა გვემსახურებოდეს და გვაძლევდეს იმის უნარსა და შესაძლებლობას, რომ ნაკლები შრომით სულ უფრო მეტი გამოვიმუშაოთ და ვიქცეთ დამგროვებლებად. მაგრამ აქ მეტად დიდი კითხვის ნიშანი დგას – როგორ? როგორ მოვიპოვოთ ასეთი ცოდნა? ან რა უნარების განვითარებაა ამისთვის საჭირო?, როგორ უნდა ვიმუშაოთ და გავმდიდრდეთ ისე, რომ ჩვენი საქმიანობით არც კანონი დავარღვიოთ და არც მორალურ-ზნეობრივი ნორმები? ამ კითხვებზე პასუხი მეტად მარტივია, ამისთვის არც სადოქტორო დისერტაციის დაცვაა აუცილებელი და არც კემბრიჯის უნივერსიტეტის დამთავრება – ამისთვის საჭიროა ვისწავლოთ და შევიძინოთ ისეთი ცოდნა, რომლითაც შევძლებთ გამოვიმუშაოთ საჭირო უნარ-ჩვევები, რომ შევძლოთ საკუთარი წარმატებული საქმის წამოწყება და მისი სულ უფრო განვითარება.

საყოველთაოდ არის ცნობილი, რომ კერძო ბიზნესი გარკვეული რისკების დაძლევის ფასად იძლევა დიდი გამარჯვების შესაძლებლობას. სწორედ ამიტომ მიისწრაფვის კაცობრიობა თავისუფალი ბაზრისკენ და კერძო კაპიტალისტური წარმოებისკენ. მიუხედავად სერიოზული არაერთი რისკისა, რომელიც ნებისმიერი მოცულობის ბიზნესთან არის დაკავშირებული, სპეციალური სწავლებით შეიძლება მივალწიოთ რისკების მართვის ხელოვნებას და რაც უფრო მეტად დავხელოვნდებით, მით უფრო მეტი შანსი მოგვეცემა მატერიალური კეთილდღეობის მისაღწევად. მაგრამ მიუხედავად იმისა და რამდენად საოცარიც არ უნდა იყოს, სოციალიზმი დავამხეთ მხოლოდ იმისთვის, რომ მოგვეცემოდა თავისუფალი და დამოუკიდებელი საქმიანობის შესაძლებლობა და როგორც კი კაპიტალისტურ ფორმაციაში მოვხვდით, კერძო მეწარმეობის განვითარების მაგივრად სახელმწიფო სტრუქტურები განგავითარეთ და საარსებო საშუალების მოსაპოვებლად მეწარმეობას კი არა ვცდილობთ, არამედ სახელმწიფო სამსახურში შესვლას. საქართველოში ისევ დაქირავებული შრომა იქცა კეთილდღეობის გარანტად. ახალგაზრდობის უმრავლესობა საჯარო სამსახურში შესვლას ცდილობს, ნებისმიერ თანამდებობაზე და ნებისმიერი პირობებით. ეს, ალბათ, იმიტომ, რომ მათ არა აქვთ საკუთარი საქმის წამოწყებისათვის საჭირო განათლება და უნარები.

სამწუხაროა, რომ ადამიანთა დიდ უმრავლესობას

ბიზნესის წამოწყება არ შეუძლია რაც, ალბათ, იმის შედეგია, რომ ჩვენი საგანმანათლებლო სისტემა ახალგაზრდობას ისევ მოსამსახურეებად ზრდის და არა მესაკუთრეებად. დღემდე სირცხვილად ითვლება გამდიდრების მცდელობაზე საუბარი (მაშინ როცა საჯარო სამსახურში კარიერის გაკეთების წარუმატებელი მცდელობაც კი საამაფოა), იმავდროულად ვცხოვრობთ კაპიტალიზმში და არ გვინდა გავაცნობიეროთ, რომ ამ ფორმაციისათვის სირცხვილად მხოლოდ სიღარიბე ითვლება და არა საუნივერსიტეტო განათლების გარეშე დარჩენა. საქართველოში უფრო მეტი უნივერსიტეტია დაარსებული, ვიდრე ევროპის ნებისმიერ ქვეყანაში. ვერა და ვერ დავედით უმაღლესი განათლების დიპლომის ციებ ცხელება. ვერ ვაცნობიერებთ, რომ „დიპლომიანი“ სასიძოებისა და საპატარძლოების დრო წავიდა. რომ „უდიპლომო სასიძოს“ დღეს ისეთივე შანსი აქვს მოიპოვოს კეთილდღეობა, რამდენიც ნებისმიერი უნივერსიტეტის „დიპლომირებულ სასიძოს“. ალბათ, ბევრმა არც იცის, რომ ბილ გეთსს – კლასიკური უმაღლესი განათლება არ მიუღია, მაიკლ დელი – უნივერსიტეტიდან გარიცხვის შემდეგ ორიოდ წელიწადში მილიარდერი გახდა და ორივემ საკუთარი საქმე პატარა ავტოფარეხში წამოიწყო. ვერც ბიძინა ივანიშვილი დაიკვეხნის კლასიკური განათლებით, მაგრამ მთელი აკადემიური სამყარო თვალეში შესციცინებს.

ძნელია ღრმად ფესვგამდგარი სტერეოტიპების ნგრევა და იმის აღიარება, რომ კლასიკური საუნივერსიტეტო განათლება ყოველთვის არ იძლევა მატერიალური კეთილდღეობის მიღწევის შანსს და მით უმეტეს ფარატინა დიპლომი.

მაშ რა უნდა ვისწავლოთ, ან რა უნდა ვიცოდეთ, რომ გავმდიდრდეთ?

მანამდე კი აუცილებელია კიდევ ერთი ჭეშმარიტების - გასავლის ჭეშმარიტების შეცნობა.

აღამიანმა უზომოდ ბევრი უნდა დახარჯოს (როგორც ფული – ასევე შრომა და ენერგია) თუ გამდიდრება უნდა, მაგრამ გამდიდრებისათვის კარგად უნდა იცოდეს, როგორ დახარჯოს და რატომ უნდა დახარჯოს. რადგან არის კარგი და ცუდი გასავალი. კარგია ის გასავალი, რომელიც ნამატით გიბრუნდება უკან. ცუდია ის გასავალი, რომელიც ან არ ბრუნდება, ან ბრუნდება ბევრად ნაკლები, ვიდრე იყო გასავალი. როცა მშობლები უკანასკნელ გროშებს იღებენ იმისათვის, რომ მათმა შვილმა უმაღლესი განათლების დიპლომი მიიღოს და არა შესაბამისი ცოდნა, ვერც კი აცნობიერებენ, რომ მათი გასავალი გაუმართლებელია და იგი ვერასოდეს უკუგებთ

ვერ დაბრუნდება. ყოველ წელიწადს საქართველოში 40.000 მღე ახალგაზრდა ამთავრებს საშუალო სკოლას. მათი 80% უმაღლეს სასწავლებელში აგრძელებს სწავლას. საქართველო მთელ მსოფლიოში პირველ ადგილს იკავებს ერთ სულ მოსახლეზე საუნივერსიტეტო დიპლომების რაოდენობით, მაგრამ არა განათლებით. კვლევებით და გამოკითხვებით ირკვევა, მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს მოსახლეობის 70% საუნივერსიტეტო დიპლომი აქვს, საგანგამოდ გაუნათლებელი ერი ვართ. გვაქვს დიპლომები და არა გვყავს სპეციალისტები. ჩვენი მთავრობა უცხოეთიდან იწვევს არქიტექტორებს, ინჟინრებს, ტექნოლოგებს და კვალიფიციურ სპეციალისტებს. აღარც პროფესიული კადრი გვყავს და პროფესიული მუშაც ძნელი მოსანახი გახდა.

თუკი გავაცნობიერებთ, რომ წარმატების მაქსიმალური აღქმა და პერსპექტივის ფრონტილიანალიზი-განცდილი მარცხის შედეგად მოდის, მივხვდებით ებრაული ფილოსოფიისაზრს, პირველ საქმეში დიდ და გაუთვალისწინებელ მოგებას - მცირე მარცხი რომ სჯობია.

ლიტერატურა

1. ეკონომიკური თეორია. გ. ადემიშვილისა და რ. ასათიანის რედაქციით. თბ., 1998.
2. უ. სამადაშვილი. ბიზნესი ყველასათვის კითხვებ-სა და პასუხებში. თბ. 2008.
3. ც. სეხნიაშვილი. ეკონომიკის ისტორია. თბ., 2000.
4. ა. სიჭინავა. ინვესტიციები. თბ., 2010.
5. ლ. ქოქიაური. ინვესტიციების თეორიული გენეზისი. თბ., 2007.
6. რ. კიოსაკი, შ. ლეჩტერი. გადავდგეთ სამსახურიდან ახალგაზრდები და მდიდრები. თბ., 2007.
7. ზ. ლუღუშაური. ფინანსური მენეჯმენტი. თბ., 2007.
8. გ. ცაავა, თ. აბრამია, დ. ცაავა, რისკოლოგია. თბ. 2007.
9. მ. ცისკარიშვილი, ბიზნესის საწყისებთან. თბ., 1992.
10. მ. ცისკარიშვილი, პრაქტიკული მენეჯმენტი. თბ., 2009.
11. 6. ჰილი. იფიქრე და გამდიდრდი, თბ., 2007.
12. www. Statistic. Ge.